

BILTEN

DVE NEDELJE U SVETU ENERGETIKE

Prvo pojeftinjenje struje evropskim domaćinstvima od 2008.

Poranila lasta?

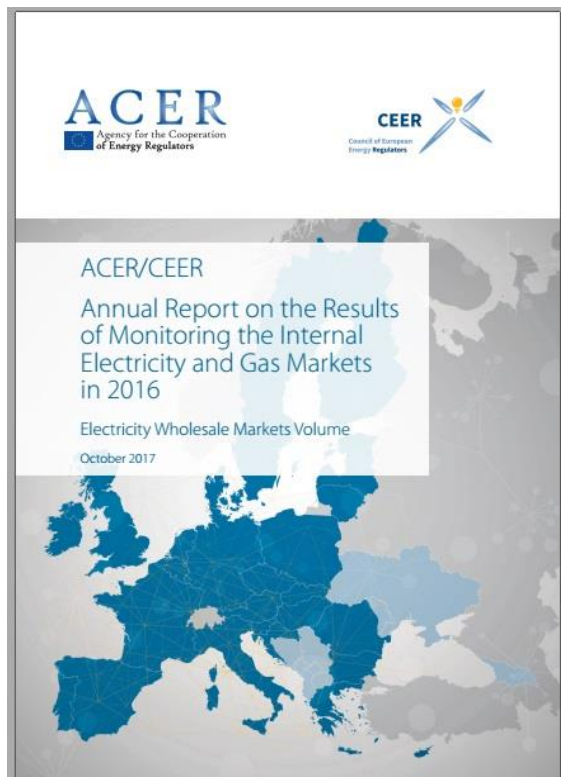
SADRŽAJ:

ACER-CEER: Cene struje i gasa smanjene u Evropi	OVDE
Evropski poslanici predlažu podizanje cilja udela OIE na 35% do 2030.	OVDE
UNEP: Planeti preti zagrevanje od najmanje 3 C ⁰ do 2100., ako	OVDE
Komisija predložila mere zaštite integriteta EU ETS Sistema od Brexit-a.....	OVDE
Zapadni savez nastoji da spase reformu tržišta ugljendioksida	OVDE
Budžet za Horizon 2020 – 30 milijardi evra za period 2018.-2020.	OVDE
Stupila na snagu nova regulativa o sigurnosti snabdevanja EU gasom	OVDE
Bezmalob 500 sastanaka gasnih lobista sa Šefčovičem i Arijasom	OVDE
Klimatska politika gasi do 2035. svaku četvrtu rafineriju u svetu.....	OVDE
Evropske prestonice traže uniformne mere protiv emisija u sektoru saobraćaja	OVDE
Sedam zemalja zahtevaju od EU veće smanjenje emisija CO ₂ iz auspuha	OVDE
Rumunija: Dodatni porez za vozila sa Euro 2-Euro 4 motorima.....	OVDE
EU predlaže formiranje „Erbasa za baterije“ radi podsticanja prodora elektromobila.....	OVDE
IEA predlaže Grčkoj prelazak na gas i obnovljive izvore, umesto nafte i uglja.....	OVDE
ČEZ prodao TE Varna.....	OVDE
Rumunija uvodi rentu za crnomorsku naftu i gas	OVDE
Bečka berza kao platforma za rumunski gas?	OVDE
Novi pokušaj Brisela da „reguliše“ Severni tok 2	OVDE
Ovaj predlog neće rešiti sve problem - EU zvaničnik.....	OVDE
Čičov: Rusija nema nameru da pregovara sa EU	OVDE
Novak: Rusija zadržava opciju drugog kraka Turskog toka preko Grčke.....	OVDE
Lavrov: Turski tok do EU tek uz pravne garancije Brisela	OVDE
Statoil i BP ne brinu za sudbinu fosilnih goriva.....	OVDE
Električna vozila ne brinu Exxon.....	OVDE
Mađarska i Slovačka potpisale dogovor za Eastring gasovod.....	OVDE
Čelnik Schlumbergera: Četiri argumenta na strani rasta cena nafte	OVDE
Hrvatska i RS potpisali protokol o gasifikaciji rafinerije u Bosanskom Brodu	OVDE

ACER-CEER: Cene struje i gasa smanjene u Evropi

BRISEL – Cene električne energije i prirodnog gasa na maloprodajnom tržištu generalno su smanjena u Evropskoj uniji, kako za domaćinstva, tako i za industrijske potrošače, navodi se u najnovijem izveštaju Agencije za saradnju energetskih regulatora (ACER) i Saveta evropskih energetskih regulatora (CEER).

Izveštaj prvi put obuhvata i neke podatke za ugovorne članice evropske Energetske zajednice.

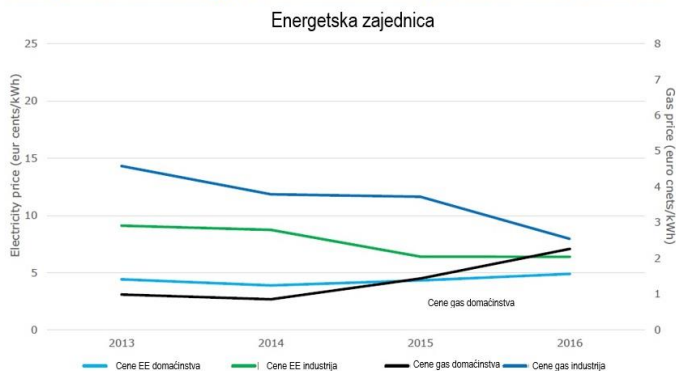

Evropska domaćinstva imala su u 2016. za 8,4% manje račune za gas u odnosu na 2015. godinu, prvenstveno zahvaljujući poboljšanim uslovima na tržištu i pojeftinjenju te energetske sirovine, dok su cene struje za domaćinstva u isto vreme smanjene za 2,1%. U ovom drugom slučaju, radi se o prvom smanjenju računa za električnu energiju, generalno posmatrano, od 2008. godine na ovamo. U izveštaju se navodi da je to posledica postojanog pada veleprodajnih cena električne energije u poslednjim godinama.

Kod ugovornih članica Energetske zajednice industrijske i cene za domaćinstva su konvergentne

Cene gasa i električne energije za domaćinstva i industriju (evro centi/kWh) – 2013.-2016.

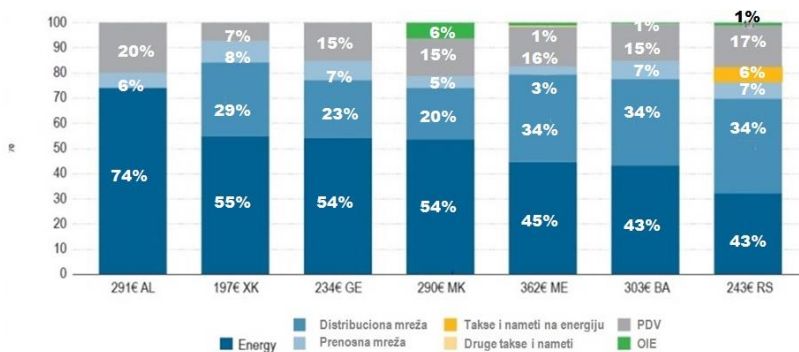
Izvor: Kalkulacije ACER zasnovane na Eurostatu (14/jun/2017), Nacionalnim regulatorima i Sekretarijatu EnC

Maloprodajna tržišta

Dekompozicija cena u Energetskoj zajednici pokazuje šaroliku sliku

Ponderisana prosečna konačna cena standardnih ponuda električne energije za domaćinstva u glavnom gradovima Energetske zajednice (% i godišnji račun za domaćinstva u evrima) - 2016

Izvor: Računice ACER zasnovane na CEER, PCT, portalima dobavljača i nac.regulatora, prikupljenih via AREA

Prepreke za dalju integraciju EU energetskog tržišta i dalje postoje

Cene energije u EU pale su, pored ostalog, zahvaljujući boljem funkcionisanju tržišta prirodnog gasa i uprkos ograničenih dostupnih kapaciteta za prekogranično trgovanje, konstatuje ACER. Stoga, evropski energetski regulatori vide prostor za buduće koristi za potrošače energije u EU. Na primer, operatori elektroenergetskih prenosnih sistema (OPS) bi trebalo da učine dostupnim veći deo postojećih prekograničnih kapaciteta za trgovanje, s obzirom da je danas na tržištu ponuđena samo polovina onoga što je tehnički moguće, jedna je od preporuka iz izveštaja.

Komentarišući ovaj problem, Alberto Potočnig, direktor ACER-a, apelovao je na „veću koordinaciju između OPS-a i ravnopravan tretman u unutar-zonskoj i među-zonskoj trgovini električnom energijom, u cilju obezbeđenja dodatnih benefita potrošačima.“

Tržišta gasa bolje rade kada je reč o funkcionisanju habova i usklađivanju cena, uz istovremeno povećanje obima trgovine gasom preko čvorišta za 20 odsto od 2015. do 2016. Međutim, kako se navodi u izveštaju, ostaju značajne barijere koje negativno pogađaju funkcionisanje i protočnost tržišta, posebno u jugoistočnoj Evropi. Dok pravila gasne mreže u EU prave pozitivnu razliku, tržišni uslovi, uključujući prekomerno snabdevanje i prekomerne kapacitete, ograničavaju njihov uticaj. Dalja koordinacija operatora transportnih sistema i nacionalnih regulatora u implementaciji mrežnih pravila poboljšaće integraciju tržišta, konstatuje se u izveštaju.

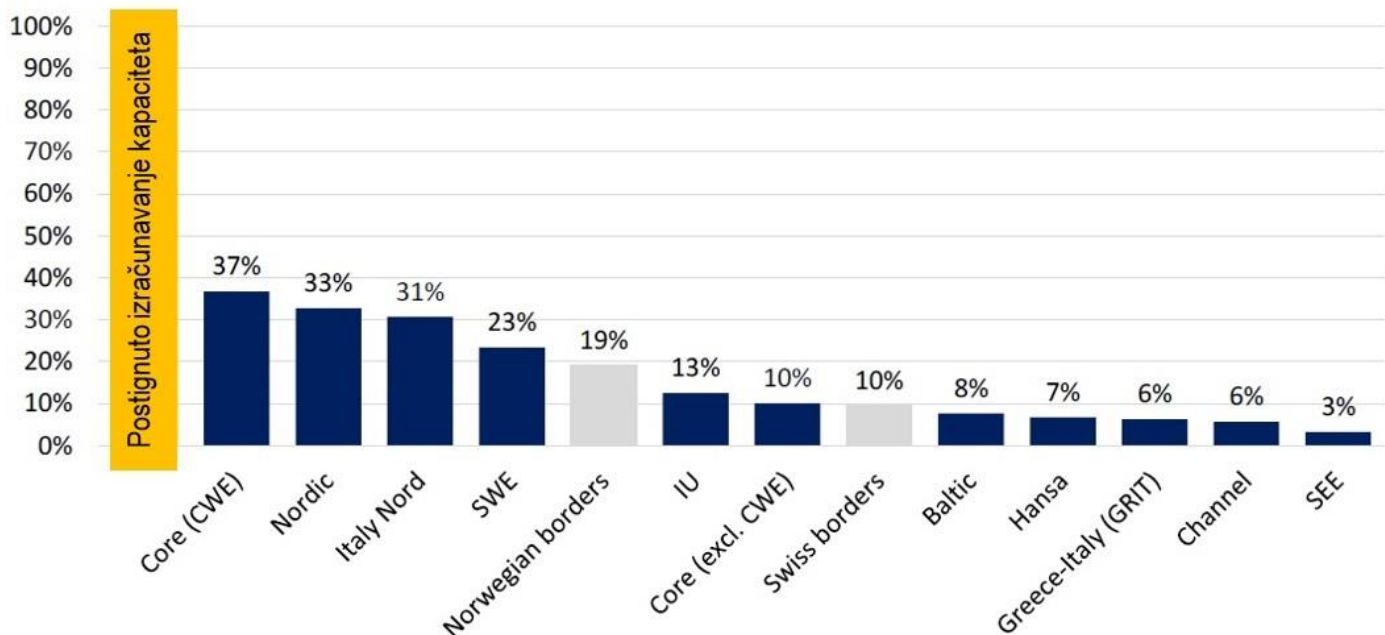
ACER
Agency for the Cooperation
of Energy Regulators

CEER
Council of European
Energy Regulators

Veliki prostor za poboljšanje nivoa koordinacije između OPS

Regionalne performanse zasnovane na ispunjavanju zahteva za izračunavanje kapaciteta (IK) – 2016 (% - bodovanje)

Promena snabdevača morala bi biti brža

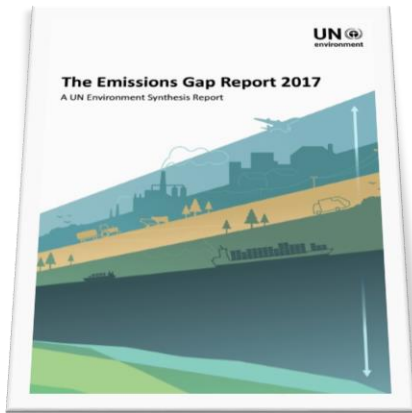
Zaštita potrošača i jačanja njegovih prava su uglavnom dobro uspostavljena. Step en diskonekcija iznosi oko 1% (za el.energiju i gas). Skraćeno je vreme promene snabdevača (sada na 12 radnih dana), ali je i dalje znatno iznad 24-časovno perioda prebacivanja koji regulatori priželjkuju, a prođe 5-6 nedelja dok ne stigne poslednji račun posle prelaska na novog snabdevača, navodi se u izveštaju.

Postavljanje pametnih brojlja širom Evrope je na niskom nivou (kod 25% domaćinstava u električnoj energiji i u samo četiri zemlje kod prirodnog gasa), a nedovoljan broj zemalja poseduje pouzdane komparativne instrumente (22. u električnoj energiji i 18 u gasu).

Evropski poslanici predlažu podizanje cilja udela OIE na 35% do 2030.

STRAZBUR – Komitet za životnu sredinu Evropskog parlamenta predložio je na poslednjoj sednici u oktobru povećanje udela obnovljivih izvora na najmanje 35 odsto u bruto konačnoj potrošnji energije u Evropskoj uniji do 2030. godine. Direktiva EU o obnovljivoj energiji odredila je taj cilj na 20 odsto do 2020. za EU kao celinu, uz pojedinačne ciljeve za svaku od zemalja članica.

Evropska komisija je predložila produženje te šeme do 2030., ali uz postavljanje grupnog cilja za EU od 27 odsto udela OIE do kraja ove dekade. Nacrt legislative, koji su predložili poslanici, takođe predviđa da udeo biogoriva na pređe prag od sedam odsto u finalnoj potrošnji energije u drumskom i železničkom saobraćaju, prenosi **Euractiv**.

UNEP: Planeti prethi zagrevanje od najmanje 3 C° do 2100., ako ...

NJUJORK - Obećanja obuhvaćena Pariskim sporazumom predstavljaju tek trećinu onoga što bi bilo potrebno do 2030. da bi se izbegle najgore posledice klimatskih promena, saopšteno je prošle nedelje iz „ekološkog krila“ Ujedinjenih nacija. „Godinu dana posle stupanja na snagu Pariskog sporazuma, i dalje se nalazimo u situaciji u kojoj ne radimo dovoljno da bi spasili stotine miliona ljudi od mizerne budućnosti,“ saopšteno je iz Programa UN za životnu sredinu (UNEP). Osmo izdanje UNEP-ovog Izveštaja o procepu u emisijama, izdato pred Klimatsku konferenciju UN u Bonu idućeg meseca, upozorava da će, kako stvari stoje, vrlo verovatno globalna temperatura zabeležiti rast od najmanje tri stepena Celzijusa do 2100. godine, čak i u slučaju pune implementacije postojećih obaveza preuzeti od strane zemalja. www.un.org

Zapadni savez nastoji da spase reformu tržišta ugljendioksida

BRISEL – Uoči, kako se mnogi nadaju, ovonedeljne (8. novembar) finalne runde pregovora o reformi tržišta ugljendioksida Evropske unije, jedan broj zemalja članica EU iz zapadne i severne Evrope formirao je savez sa ciljem sprečavanja realizacije namera Estonije da, u okviru svog predsednikovanja Savetom Evrope, izađe u susret željama Poljske i drugih zemalja oslonjenih na ugalj kao osnovnu energetske sirovinu. „Zabrinuti smo da neke od predloženih sugestija idu u pravcu koji smatramo problematičnim,“ stoji u zajedničkom dokumentu koji su potpisale zemlje uključujući Francusku, Nemačku, Holandiju, Švedsku i Veliku Britaniju, a u koji je imao uvid portal **POLITICO**. Njihove brige odnose se na inicijativu Poljske da iskoristi sredstva iz Fonda za modernizaciju za modernizaciju njenog energetske sistema. Inače, sredstva tog Fonda namenjena su pomaganju deset najsiromašnijih zemalja Evrope.

Komisija predložila mere zaštite integriteta EU ETS Sistema od Brexit-a

BRISEL – Evropska komisija predložila je krajem oktobra preventivne mere radi zaštite integriteta EU Sistema za trgovinu emisijama (EU ETS), kada jednom zakonodavstvo EU prestane da važi za Veliku Britaniju zbog njenog izlaska iz Unije. Komisija je predložila Komitetu za klimatske promene nacrt regulacije kojom se dopunjuje EU ETS uredba o registru, čime bi se obezbedio ekološki integritet EU ETS-a tokom tekućeg trećeg trgovinskog perioda (2013.-2020.). ec.europa.eu

Budžet za Horizon 2020 – 30 milijardi evra za period 2018.-2020.

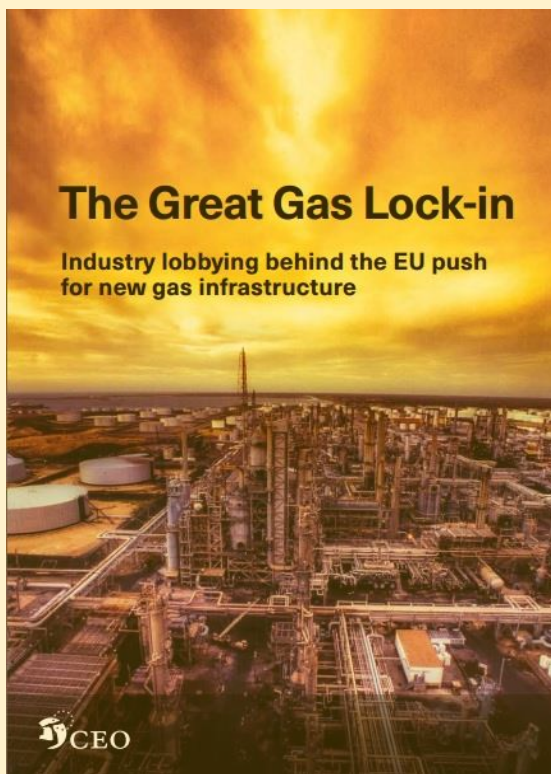
BRISEL – Evropska komisija prezentovala je 27. oktobra konačni predlog Plana rada za Okvirni program EU za istraživanje i inovacije, Horizon 2020, koji obuhvata budžetske godine 2018., 2019. i 2020. i obuhvata investicije u visini oko 30 milijardi dolara. Gro ovih sredstava dodeljuje se na osnovu konkurentskih poziva istraživačkih i poslovnih subjekata i drugih zainteresovanih organizacija lociranih u bilo kojoj od zemalja članica EU ili zemalja pridruženih Horizonu 2020. Ključne oblasti su dizajnirane oko četiri politička prioriteta: nisko-ugljenička, klimatski otporna budućnost; cirkularna ekonomija; digitalizacija i transformacija evropske industrije i usluga i sigurnosna unija, prenosi se na portalu ec.europa.eu.

Stupila na snagu nova regulativa o sigurnosti snabdevanja EU gasom

BRISSEL – Nova regulativa sa ciljem poboljšanja sigurnosti snabdevanja Evropske unije prirodnim gasom stupila je na snagu 1. novembra. Nova pravila idu dalje od prethodnih iz 2010. tako što zahtevaju od EU zemalja da zajedno deluju u okviru regionalnih grupa u slučajevima potencijalnih poremećaja u snabdevanju prirodnim gasom i dogovore i realizuju zajedničke akcijama za sprečavanje ili ublažavanje posledica.

U skladu sa „principom solidarnosti“, one će takođe morati da pomognu susednoj državi članici u obezbeđenju potrebnih količina prirodnog gasa za ugrožene grupe potrošača u slučajevima ekstremnih nestašica.

Osim toga, gasne kompanije će morati zvanično da obaveste nacionalne vlasti vezano za sklapanje većih dugoročnih ugovora o snabdevanju, koji mogu uticati na sigurnost snabdevanja. Regulativa takođe nalaže Evropskoj mreži operatora transportnim sistemima gasa (ENTSO-G) da sprovede simulacije poremećaja u snabdevanju i infrastrukturnom gasnom sistemu na nivou EU, kako bi se dobio visok nivo uvida u rizike od većih poremećaja snabdevanja Unije gasom, objavljeno je na portalu Evropske komisije, ec.europa.eu.

Bezmalob 500 sastanaka gasnih lobista sa Šefčovičem i Arijasom

BRISSEL – Industrija prirodnog gasa i njene pristalice potrošili su više od 100 miliona evra prošle godine u aktivnostima lobiranja u Briselu, pokazuje novi izveštaj nevladine organizacije **Corporate Europe Observatory**. Ovaj sektor energetske privrede angažovao je najmanje hiljadu lobista i uspeo da realizuje na stotine sastanaka sa dvojicom EU funkcionera zaduženih za oblasti klimatske i energetske politike.

Prema ovom izveštaju, gasni lobisti sastali su se više od 460 puta sa potpredsednikom Evropske komisije zaduženim za realizaciju projekta evropske energetske unije, Marošom Šefčovičem i sa resornim komesarom Migelom Arijasom Kanjeteom između novembra 2014. i avgusta 2017. godine; u proseku tri puta nedeljno.

NVO takođe kritikuje udruženje evropskih operatora transportnog gasnog sistema - ENTSO-G zbog pokušaja da utiče na kreatora EU zakona u ovoj oblasti preko članova evropskog parlamenta. To udruženje je takođe uključeno u izbor tzv. Projekata od opšteg interesa u oblasti gasne privrede, navodi se u izveštaju Corporate Europe Observatory.

Klimatska politika gasi do 2035. svaku četvrtu

rafineriju u svetu

LONDON – Četvrtina prerađivačkih kapaciteta za sirovu naftu i gas u svetu mogla bi otići pod ključ do 2035., pokazuje nova analiza specijalizovane think-tank organizacije **Carbon Tracker**. Ova studija navodi da će zarade rafinerija biti do te mere smanjene, ako se ostvari scenario Međunarodne agencije za energiju (IEA) o ograničenju globalnog zagrevanja do maksimalno 2°C, da će najmanje profitabilni prerađivači morati da zatvore pogone. Pomenuti klimatski cilj bi, naime, mogao do 2035. prepoloviti marže rafinerija, kao i vrednost njihove aktive.

Evropske prestonice traže uniformne mere protiv emisija u sektoru saobraćaja

PARIZ – Devet evropskih prestonica - Rim, Pariz, Amsterdam, Madrid, Kopenhagen, Beč, Brisel, Helsinki i Sofija – poslali su zajedničko pismo evropskim institucijama, u kome pozivaju na usvajanje jedinstvenih mera protiv zagađenja vazduha u sektoru transporta. U pismu poslatom Savetu Evropske unije i Evropskoj komisiji, gradonačelnici naglašavaju da će, u slučaju da mere ne budu hitno usvojene, neće verovatno biti moguće ispuniti obavezu usvojenu u okviru Pariskog sporazuma o smanjenju emisija ugljen-dioksida u saobraćaju za 95 odsto do 2050.

Novinite

Sedam zemalja zahtevaju od EU veće smanjenje emisija CO₂ iz auspuha

BRISEL – Sedam EU zemalja pozvalo je Evropsku komisiju da odredi strožije granice za izduvne gasove iz automobila. Poziv dolazi pred onedeljno objavljivanje od strane Komisije novih CO₂ standarda za automobile i kombi vozila za period iza 2020. u sklopu ukupnog projektovanog cilja smanjenja emisija gasova efekta staklene bašte do 2030. od najmanje 40% ispod nivoa iz 1990.

Reuters je objavio da Komisija planira da odredi cilj smanjenja emisija iz putničkih automobila između 25 i 25 odsto do 2030., dok sedam vlada, sa minornim udelima u moćnoj evropskoj auto-industriji u odnosu na velike proizvođače automobila, Nemačku, Francusku i Italiju, traži da to smanjenje iznosi 40 odsto. Bez ambicioznih ciljeva, EU će imati muka na putu ostvarenja svojih klimatskih ciljeva, stoji u pismu koje su potpisali ministri saobraćaja i čovekove okoline Austrije, Belgije, Holandije, Portugalije, Irske i Slovenije.

Rumunija: Dodatni porez za vozila sa Euro 2, Euro 3 i Euro 4 motorima

BUKUREŠT - Vozila sa Euro 2, Euro 3 i Euro 4 motorima u Rumuniji mogli bi biti oporezovani na osnovu emisija izduvnih gasova, saopšteno je iz ministarstva zaštite čovekove okoline. „Uzimamo u obzir tri kriterijuma, a to je kapacitet cilindra za koji je već plaćen porez, normu zagađenja za svaki automobil i emisije CO₂ koje proizvede svaki automobil“, pojašnjavaju iz Ministarstva. **Energy World Magazine**

EU predlaže formiranje „Erbasa za baterije za električna vozila“

BRISEL – Potpredsednik Evropske komisije, zadužen za energiju, Maroš Šefčovič, pozvao je na saradnju između evropskih proizvođača automobila radi stvaranja većih i boljih baterija za električna vozila (EV), ukazujući da će u protivnom SAD i Kina zauzeti ovo ključno tržište tehnologije automobila na električni pogon.

Poziv je Šefčovič uporedio sa svojevremenim formiranjem evro konzorcijuma za proizvodnju Erbas aviona sedamdesetih godina, kako bi se suprotstavili konkurenciji američkog giganta Boing.

Irish Times piše da izjava potpredsednika Evropskom parlamentu izglasan zakon prema kome sav nerezidencijalni prostor mora sada da ima punionice za električna vozila.

IEA predlaže Grčkoj prelazak na gas i obnovljive izvore, umesto nafte i uglja

PARIZ – Međunarodna agencija za energiju (IEA) smatra da sadašnja energetska politika Grčke, uprkos napretka u nizu oblasti, neće moći da odvede energetske sektor te zemlje ka dugoročnoj energetske tranziciji. U upravo objavljenom dubinskom pregledu grčke energetske politike, IEA navodi da ekonomska obnova Grčke mora biti iskorišćena radi prelaska te zemlje sa energetske oslonca na naftu i uglj, na prirodni gas i obnovljivu energiju. Grčkoj nedostaje dugoročna objedinjena energetska i klimatska strategija, konstatuje se u izveštaju. **www.iea.org**

ČEZ prodao TE Varna u Bugarskoj

SOFIJA – Češki energetska konglomerat ČEZ saopštio je prošle nedelje da je prodao termoelektranu u Varni lokalnoj kompaniji SIGDA. Cenu posla bugarski mediji nisu objavili. TE Varna, sa instalisanim kapacitetom od 1.260 MW, zatvorena je od januara 2015. godine zbog neusaglašenosti sa ekološkim ograničenjima predviđenim njenom licencom za delatnost proizvodnje električne energije.

Prošlog meseca *češki mediji* su javili da je nadzorni odbor ČEZ Grupe preliminarno odobrio otvaranje pregovora o prodaji TE Varna za 50 miliona evra neimenovanom kupcu. Početkom oktobra, bugarski energetska regulator odobrio je rasklapanje tri od šest pogona TE Varna. Cena rasklapanja iznosila bi 8,7 miliona evra, dok bi prodaja otpadnog metala donela prihod od 7,1 milion evra, prenosi *SeeNews*.

Imovina ČEZ Grupe u Bugarskoj uključuje ČEZ Distribution Bulgaria AD, javnog dobavljača električne energije i licenciranog trgovca ČEZ Electro Bulgaria, licenciranog trgovca električnom energijom ČEZ Trade Bulgaria i termoelektranu Varna. Poslovanjem tih preduzeća upravlja i koordinira ČEZ Bulgaria EAD.

Rumunija uvodi rentu za crnomorsku naftu i gas

BUKUREŠT – Firme koje istražuju naftu i gas u rumunskim vodama Crnog mora platiće uobičajene rente i biće oslobođene dodatnog poreza, najvažnija je novost iz predloga zakona koji je rumunska vlada uputila u parlamentarnu proceduru. U tim istraživanjima sudeluju domaća naftna firma OMV Petrom, američki ExxonMobil i ruski Lukoil. Kompanije su već objavile velika otkrića polja gasa, ali su sačekale s daljim ulaganjima u razvoj otkrivenih ležišta pre nego što saznaju pod kojim će se ekonomskim uslovima odvijati proizvodnja i hoće li prema tome biti isplativa.

Vlada je u pomenutom nacrtu odredila da će rente biti u skladu s onim što je do sada stajalo u propisima, odnosno u sklopljenim ugovorima s tim kompanijama, što znači da će renta biti 3,5 – 13 odsto ukupne vrednosti proizvedene nafte i gasa. Međutim, za razliku od firmi koje traže i proizvode naftu i gas na rumunskom kopnu, pomenute kompanije će zbog visokih troškova i težine istraživanja i proizvodnje u Crnom moru biti oslobođene plaćanja posebnog poreza na dobit koji se ostvaruje zbog liberalizacije cena gasa, javlja rumunski portal *Energy World Magazine*.

Bečka berza kao platforma za rumunski gas?

BUKUREŠT - Bečka berza poslala je dva dopisa rumunskoj vladi s predlogom da postane trgovačka platforma za rumunski prirodni gas. Kako se navodi u dopisima, to bi austrijskoj naftno-gasnoj grupaciji OMV obezbedilo bolje uslove poslovanja, kao i ruskom Gaspromu imajući u vidu izmene zakona kojim se ograničava prodaja gasa proizvedenog u Rumuniji, koji su upravo u proceduri u rumunskom parlamentu. Ipak, prema mišljenju člника Odbora za industriju i usluge rumunskog parlamenta, takav epilog bi otvorio Gaspromu dodatni prostor za izvoz svog gasa na rumunsko tržište, javlja portal *Energy World Magazine*.

Novi pokušaj Brisela da „reguliše“ Severni tok 2

BRISSEL – Brisel se sprema da predloži proširenje EU pravila kojom bi se obuhvatili svi uvozni gasovodi, što **Financial Times** i drugi svetski mediji tumače kao poslednji potez Brisela u nameri da podvede pod svoje regulatorne propise projekat gasovoda Severni tok 2.

Uvidom u nacrt dokumenta Evropske komisije, londonski poslovnik saznaje i prenosi da bi, u slučaju da predlozi budu usvojeni, od kraja 2018. godine svi novi i postojeći uvozni gasovodi morali da ispunjavaju četiri uslova: nediskriminatorske tarife, transparentno izveštavanje i omogućavanje korišćenja najmanje 10% kapaciteta trećim stranama, odnosno konkurentskim snabdevačima i tzv. razdvajanje vlasništva, pri čemu cevovod ne može biti direktno u vlasništvu snabdevača prirodnog gasa.

Zemlje članice EU bi imale pravo da odobre izuzeće od polaganja gasovoda na njihovoj teritoriji, što bi bio predmet supervizije EU nad novim gasovodima. Evropska komisija treba u sredu, 8. novembra da se izjasni o ovom predlogu.

Ovaj predlog neće rešiti sve problem - EU zvaničnik

BRISSEL – Čak i da promene budu usvojene, EU regulatori kažu da bi oni morali da pregovaraju sa Rusijom, jer ne mogu nametnuti ruskoj strani svoj zakon u delu trase gasovoda koji je van njihove teritorije, prenosi **Reuters** komentare povodom predloga kojim Brisel namerava da „ukroti“ Severni tok 2 i druge uvozne gasovode i naftovode. „Ovaj predlog ne rešava sve probleme ... a neki od njih traže pregovore,“ citira agencija mišljenje jednog neimenovanog zvaničnika EU.

Takođe, ako bi nova pravila prošla, a EU istovremeno ne dobije mandat da pregovara u ime svojih članica sa Rusijom, ostalo bi na uključenim zemljama članicama, u ovom slučaju i Nemačkoj (čije su dve kompanije uključene u projekat) da pregovaraju sa Rusijom o primeni novih pravila, navodi drugi funkcioner EU koga je konsultovao **Reuters**.

Rusija nema nameru da pregovara sa EU

BRISSEL – Rusija neće pregovarati sa Evropskom unijom o Severnom toku 2, rekao je stalni predstavnik te zemlje u sedištu Evropske unije u Briselu. To pitanje je van kompetencija Evropske komisije, konstatovao je u izjavi agenciji **Tass** Vladimir Čižov (na slici u prvom planu). On je pojasnio da je Evropska komisija regulator samo na teritoriji EU i nema bilo kakva vanteritorijalna prava. Gasovod je van njihove nadležnosti,“ rekao je Čižov.

Novak: Rusija zadržava opciju drugog kraka Turskog toka preko Grčke

MOSKVA - Rusija zadržava opciju polaganja druge cevi gasovoda Turski toka preko Grčke, rekao je turskoj agenciji *Anadolu* ruski ministar energije Aleksandar Novak. „Gasprom je potpisao planove rada sa relevantnim ministarstvima Bugarske, Srbije i Mađarske o razvoju nacionalnih gasnih transportnih sistema u skladu sa zahtevima Gasprom Export-a.

Međutim, postoji takođe opcija snabdevanja u pravcu Grčke, a odatle preko planiranog gasovoda Posejdon do tržišta Italije,“ kazao je ministar. Prema Novaku, do sada je kompletirana gradnja 370 kilometara gasovoda Turski tok. U bliskoj budućnosti bi mogao da bude potpisan i protokol o početku gradnje kopnenog tranzitnog dela gasovoda, čiji završetak se planira za do 2019. godine.

Lavrov: Turski tok do EU tek uz pravne garancije Brisela

MOSKVA – Rusija će biti spremna da počne radove na produženju gasovoda Turski tok do teritorije Evropske unije tek kada dobije pravne garancije iz EU, rekao je šef ruske diplomatije Sergej Lavrov na nedavnom sastanku sa članovima Evropske poslovne asocijacije. Tass

Čelnik Schlumbergera: Četiri argumenta na strani rasta cena nafte

NJUJORK – Čelnik najveće svetske naftne servisne kompanije, američkog Schlumbergera, kaže da je rast cena nafte posledica opadanja zaliha sirove nafte u svetu, finansijske discipline kod američkih proizvođača nafte iz škriljaca i najavljenog produženja dogovora o smanjenju proizvodnje OPEC+ zemalja, kao i manjih investicija u buduće proizvodne kapacitete. Sve to uvećava izgleda da će tržište pasti u stanje nedovoljne ponude u srednji rok, rekao je za američku TV mrežu **CNBC** Paal Kibsgaard.

Hrvatska i RS potpisali protokol o gasifikaciji rafinerije u Bosanskom Brodu

BOSANSKI BROD – Predstavnici vlada Hrvatske i Republike Srpske potpisali su u utorak Protokol o gasifikaciji rafinerije nafte u Bosanskom Brodu, čime bi trebalo da bude rešen stari problem zagađenja vazduha iznad Slavanskog Broda emisijama gasova nastalih sagorevanjem mazuta u rafineriji.

Protokol predviđa da se rafinerija nafte priključi na hrvatski gasovodni sistem kao direktan korisnik. Nosilac projekta vrednog oko tri miliona evra biće, s hrvatske strane firma Crodus, a sa strane Republike Srpske rafinerija nafte Brod.

Premijer RS Željka Cvijanović kazala je da ovaj dogovor ima i politički značaj, jer promoviše prekograničnu saradnju, i usmerenost Republike Srpske na približavanje Evropskoj uniji. Osvrćući se na kritike iz Sarajeva vezane za pitanje regularnosti i nadležnosti za potpisivanje ovog prekograničnog protokola, ona je rekla da je Republika Srpska nadležna za energetiku i infrastrukturu i ima pravo da potpisuje određene sporazume. „Ovde nije reč o klasičnom međudržavnom sporazumu koji bi značio neki magistralni vod. Govorimo o projektu ograničenog karaktera koji omogućava da se dovede gas iz jedne u drugu državu za jednog poznatog korisnika uz poznate ekološke i ekonomske efekte“, rekla je Cvijanović. SEEbiz, Hina

Mađarska i Slovačka potpisale dogovor za Eastring gasovod

BUDIMPEŠTA – Mađarska i Slovačka potpisale su u ponedeljak izjavu o namerama za gradnju gasovoda Eastring (Istočni prsten), transportnog pravca koji treba da poveže čvorišta u Zapadnoj Evropi sa regionom Balkana i Turskom, prenosi mađarska novinska agencija MTI.

Eastring će, naime, povezati gasne transportne sisteme Slovačke, Mađarske, Rumunije i Bugarske, uspostavljajući dvosmerni pravac snabdevanja između zapadnoevropskih habova i snabdevača iz regiona Kaspijskog mora i Bliskog istoka. Predviđeni godišnji kapacitet transporta Eastringa je 30 do 40 milijardi kubika prirodnog gasa. Na website-u ovog projekta se naglašava da Eastring neće biti vlasnik, niti prodavac gasa koji transportuje, već će celokupan kapacitet biti ponuđen bilo kom transporteru ili snabdevaču ovog energenta, prenosi **Budapest Business Journal**.

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*